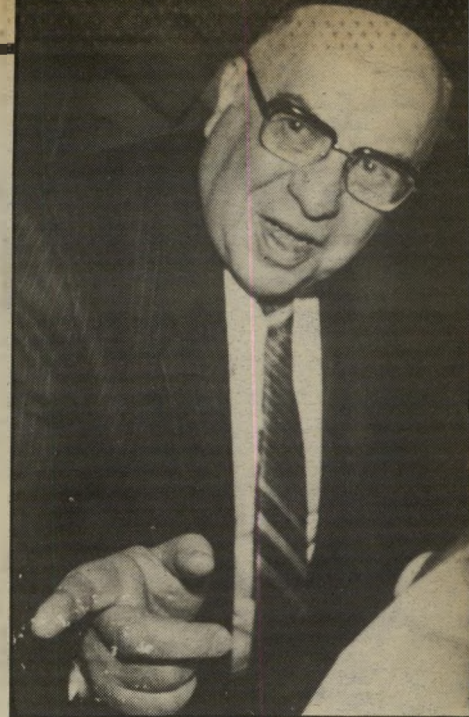

בורג הנוכח

זהו הוא מושג יחסי וזמני — מפכ"ל המישטרה, אריה איבצן, יכול היה השבוע לרשום סיסמה זו בפניקסו. בחורף האחרון, לקראת סוף השנה האזרחית, בקעו מאגף המישטרה שבמישטרה הפנים, ומחירי יריבים בבניין המטה הארצי בירושלים, זמירות משונות. השמועות אמרו שהשר הממונה, יוסף בורג, שוקל את עצת יועציו להדיח את איבצן ממישרתו. ב-1 בינואר 1984, אחרי תקופת כהונה של שלוש שנים.

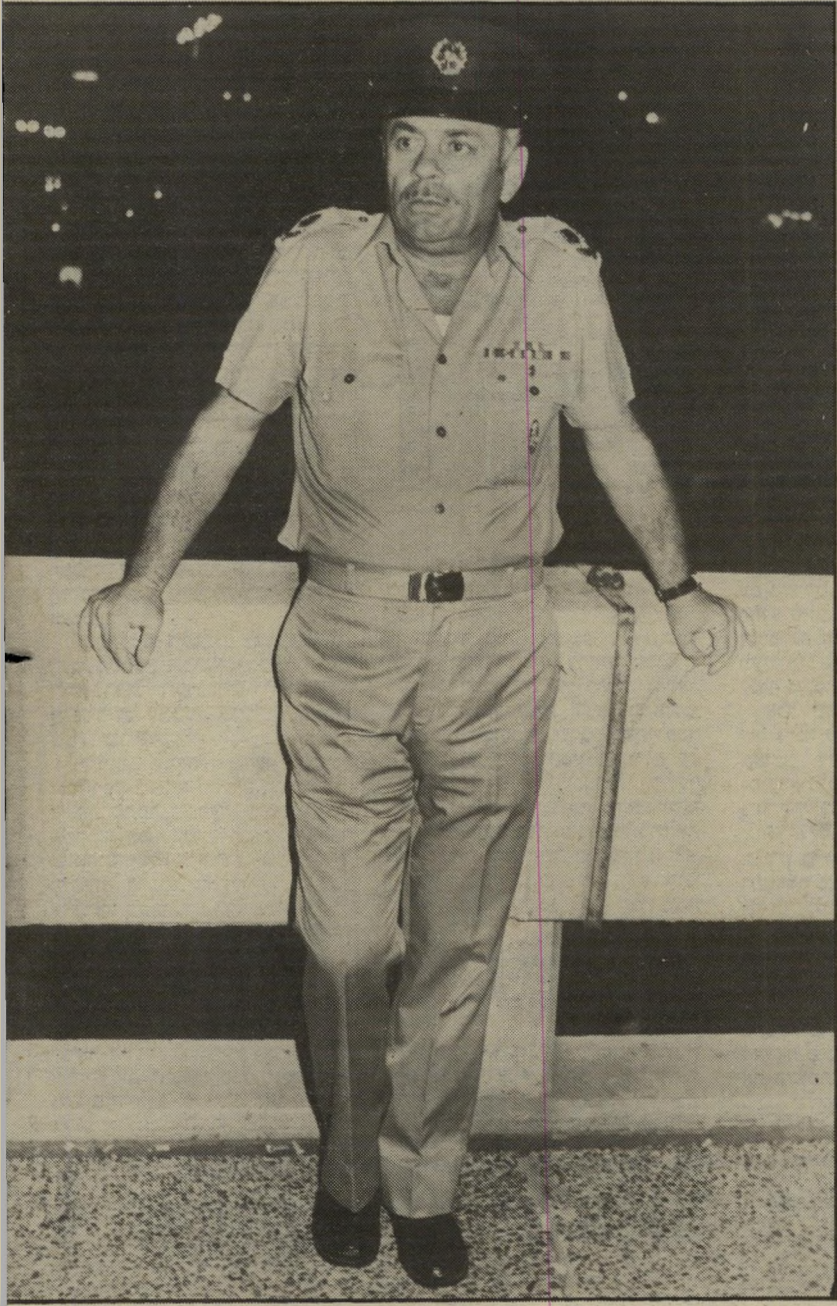
העיתונות שלא להרפות מהנושא. בשיחה נוספת עם עיתונאי, שהוא גם חבר, ועם חברים אחרים, צותתו הן חפץ והן הדוכרים האחרים כשהם מכנים את המפכ"ל בכינויי גנאי ולעג, הקשורים כולם בקומתו הנמוכה. איבצן פעל במהירות. למורת רוחם של עוזריו, הוא אילץ את השר להסכים להשעיה המפתיעה, וגרם בכך לתחילת הטלטלה. חפץ פנה לערכאות המקובלות, כדי שיוור למפכ"ל להשיבו לתפקידו. כינתיים הוקמה

באחרונה, בהתנחלויות שמעבר לקריה הירוקה. ביום החמישי, ה-8 במרס, נערך דיון בלישכתו של אברהם תורגמן. הצוות דן בהיערכות לתפיסת החשוד החמישי במחתרת ליפא. שימועון ברדה, שהיה נרמה כי הוא מסתתר בגוש הירוק. ררך אגב: עד היום הוא לא נתפס. כאותה ישיבה סיפר חפץ, ששנה קודם לכן קיבלו חוקרי היחידה המרכזית מידע מודיעיני שעסק ברתיים המוורים בליפא — כפר ערבי נטוש לרגלי ירושלים המערבית. המידע הועבר לירושלים, אך החקירה הופסקה

וחמתו של איבצן. השר והמפכ"ל ניהלו שיחות קשות בעניין. כפי שפורסם לראשונה בהעולם הזה, (23.11.83) הועלתה הצעה שבשלב הראשון יועבר קראוס למחוז תל-אביב ואילו ניצב אברהם תורגמן יועבר לתפקיד אחר. כחלק מרוטציה כללית במישטרה. איבצן הודיע אז אולטימטיבית, שקראוס לא יקבל תפקיד פיקודי כל עוד הוא מפכ"ל. אחר-כך הבהיר מה הוא מתכוון לעשות אם למישהו יש כוונה להדיחו. התוצאה: דבר לא קרה. איבצן יכול היה לחייך בסניף ולרשום נקודה לזכותו בתיק האישי שלו.

רבי-ניצב כבול בשלשלת

בשבוע שעבר הוועק איבצן למישרד הפנים. השר ויועציו הבהירו למפכ"ל הנרגש, שקראוס חוזר לתפקיד פיקודי בכיר. הם כיוונו את השיחה כך, שהיה ברור לרבי-ניצב שקראוס יהיה מפקד מחוז תל-אביב. את שאר המינויים השאירו בידיו. איבצן אפילו לא איים בהתפטרות. הוא הבין שאם רק יאמר זאת — יאלץ לפשוט את מדיו כחצות של אותו לילה. כך הוא לא מסוגל אפילו לכפות על מפקד

קראוס בורג מצא הזדמנות למלא את הבטחותיו

ברגע שאיבצן חדל מלהיות מקורבו של בורג, התחיל הבלגאן הגדול

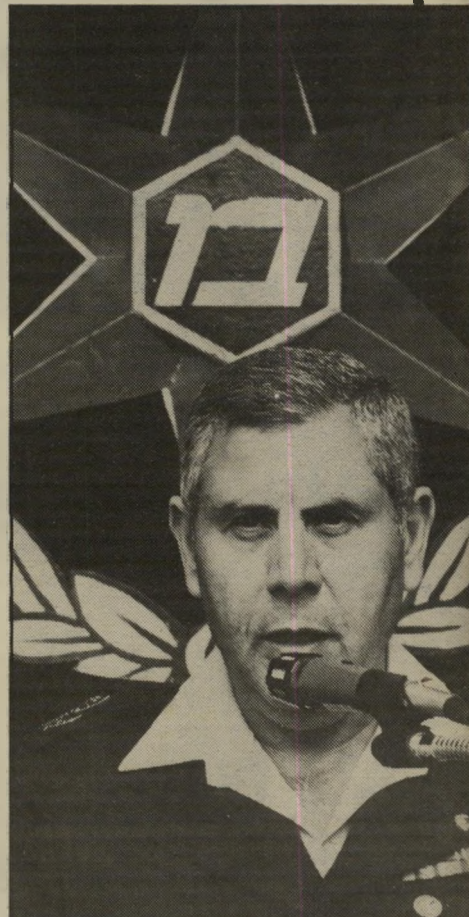
מחוז המרכז, גבי עמיר, שיפסיק להחרים את הכתב הפלילי של דבר, ראובן שפירא. בגלל סיכסוך של מהדיבך בין השניים — דבר שהוא עושה מזה שנה וחצי. איך הפך המפכ"ל שלפני חודשים ספורים היה כלי-כול, לשוטר במדים, עטור דרגות — אך בעל ידיים כבולות? אילו היה איבצן רושם בפניקסו דיברייחוכמה, הוא היה בוודאי מוסיף עוד שני מושגים בעלי משמעות מיוחדת לגביו: בומרנג ותיבת פנדורה. בומרנג הינו נשק-קליעה המקובל בין ה'לדים באוסטרליה, והו קנה'יעץ שטוח, כפוף ומעוקם בצורות שונות, בעלי ניסיון ומיומנות מצליחים להטיל את הבומרנג כך, שהוא חוזר אל ידי הקולע, אם לא פגע במטרה. צייד חסר ניסיון, שהטיל בומרנג, יכול להיפגע בעצמו מהכלי. בהשאלה, זוהי פגיעה החוזרת אל הפוגע. תיבת-פנדורה היא מקור לפרוענות. פנדורה היא על-פי המיתולוגיה היוונית, האשה הראשונה שנשלחה על-ידי זאוס אל האנשים, כשבידה תיבה שבה סוד החיים. כשפתחה אותה, מתוך סקרנות, פרחו מתוכה כל מיני אסונות ורעות. שני מושגים אלה, בומרנג ותיבת-פנדורה, מתקשרים לאיש אחד: סגן ניצב אסף חפץ, שהודח מתפקידו כראש היחידה המרכזית של מישטרת תל-אביב. המדיח היה איבצן. ההדחה הייתה לפני קצת יותר מחודשיים, כאמצע חודש מרס.

ולמנות רבי-ניצב אחר תחתיו. יריביו הרבים של איבצן הסבירו שהמועד קשור בהתחייבות שנתן בורג, משום מה, ככתב, לניצב רויד קראוס, יריבו משכבר הימים של איבצן. על-פי גירסה זו, מונה קראוס לתפקיד לא-פיקודי — לנשיא בית-הדין המישמעתי של המישטרה — רק לתקופת-מה, שהסתיימה בחודש נובמבר 1983. עתה היה חייב בורג להחזיר אותו לתפקיד פיקודי בכיר, על אפו

הדחתו של חפץ פעלה נגד איבצן כבומרנג, ופתחה בעיקבותיה תיבת-פנדורה. גם הבומרנג וגם תיבת-המזיקים מאיימים עתה הן על איבצן, הן על אגף-המישטרה במישרד-הפנים והן על קצינים בכירים אחרים במישטרה.

לעג לקומה הנמוכה

שני מושגים של חפץ אינו יורד מהכותרות. פעילים בוועד למען החזרת אסף חפץ לשירות מחתימים בימים אלה על עצומות בכל אירוע מיפלגתי חשוב, בשוקים וברחובות הראשיים כערים הגדולות. אלפים כבר חתמו על גילוייהרעת שיועבר לבורג. איך התחילה פרשת חפץ? למי שהספיק לשכות, הלחן תיאור מקוצר של ההשתלשלות.

תורגמן הדחה: מה פיתאום?

ועדת-חקירה של אגף-המישטרה, שהתבקשה לחקור הן את פרשת חפץ והן את הקפאת החקירה בעניין המידע המודיעיני החמור. במישטרה סערו הרוחות. רבים ניצבו לצד חפץ. אחרים קיבלו הוראה ישירה מלישכת המפכ"ל להתחיל פומבית לצידו של איבצן במאבק. אך דקה אחרי שאיבצן הצליח לשכנע את בורג בציריכת ההשעיה, החלה נפילתו המהירה מטהימטה. אומרים, שנפילתו עדיין לא הסתיימה ושהוא טרם הגיע לדרגה הנמוכה ביותר.

לשמור על הרודן

עד היום לא הצליח המפכ"ל לאכוף על הקצין המצטיין המושעה, שיחזיר למישטרה את רכב-המישטרה שכירו, את אקדחו ואת

על-פי, הוראת עוזר ראש-מחלקת מודיעין במטה הארצי, ניצב-מישטרה זכריה כנאי. באותו ערב פנה כתב מעריב לראשי המישטרה ומישרד-הפנים וביקש תגובה על מידע שיש בידיו, ושתאם את דיברי חפץ באותו הבוקר. כבר באותו הלילה נתקף איבצן זעם. הוא ברך מי הדליף. חפץ הכחיש, כמוהו גם תורגמן. למחרת, ביום השישי, הופיע הפירסום במעריב, וממש בזימנית נפלה ההחלטה של איבצן להורות על האונת סתר. אחר-כך גם הוחתם, כנדרש, נשיא כית-המישפט המחוזי על בקשת הציתות. מסיבות טכניות, התחילו לצותת לחפץ רק אחרי האישור שניתן על-ידי בית-הדין המישפטי. חפץ המצותת אישר באוזני עיתונאים, שפנו אליו טלפנית, את המידע שפורסם, הסביר את חומרת אוולתידיה של המישטרה ואת חובת